

На нашу думку, якщо вирішується спір щодо захисту об'єктів права інтелектуальної власності, то звичайно краще для усіх учасників медіації, щоб медіатором була особа, обізнана в юридичній сфері. По-перше, вона зможе розповісти про правові наслідки при прийнятті того чи іншого рішення. По-друге, медіатор-юрист зможе оформити медіаційну угоду і всі необхідні документи відповідно до вимог чинного законодавства. В такому випадку не потрібно буде залучати до процесу ще і юриста.

Не мається на увазі те, що медіатор має бути адвокатом. Адвокат – це особа, яка насамперед спрямовує свої дії на захист інтересів клієнта, а медіатор – це нейтральна, незацікавлена особа (Рейзін М. Коментар для Всеукраїнського щотижневого юридичного видання «Юридична газета» до статті – «А медіатор хто?» – Електронний ресурс – [Режим доступу] – <http://sbordolgov.com/ru/articles/komentar-dlya-vseukrayinskogo-schotizhnevogo-uridichnogo-vidannya-uridichna-gazeta-do-statti-a-mediator-hto-46>). Медіатор не може приймати позицію однієї з сторін.

У вказаному проекті закону говориться про те, що медіатором може бути фізична особа, яка досягла вісімнадцяти років та пройшла спеціальну підготовку за напрямом «медіація» в Україні або за її межами. Щодо спеціальної освіти: юриста чи психолога в проекті не вказується.

Як висновок можна зазначити, що питання визначення правового статусу медіатора має важливе значення в умовах сьогодення. Від того хто проводить медіацію залежить успіх даної процедури. Ми придержуємося точки зору, що медіатор-юрист зможе не тільки дійти одного взаємовигідного рішення для сторін конфлікту, але й надати їм правову допомогу щодо складення медіаційної угоди, що в свою чергу скоротить строк вирішення даної справи.

Грігор'яню Г.І.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри права інтелектуальної власності
та корпоративного права*

ПОГЛЯДИ НА ПІРАТСТВО В АВТОРСЬКОМУ ПРАВІ

Піратство в авторському праві як складний феномен сучасного світу не потребує комплексного підходу до його вивчення. В наш час у визначні основних напрямів запобіганню піратству актуального значення набуває врахування позицій щодо ставлення до піратства не тільки тих, хто всіма силами бореться з ним, але також й тих, хто вважає піратство закономірним (навіть позитивним) наслідком прогресу.

Отже, в суспільстві визначилися дві протилежні позиції щодо піратства в авторському праві. Перша позиція належить більшості, які сприймають піратство, як небезпечне, руйнівне для суспільства явище, з яким обов'язково необхідно вести боротьбу. Основними аргументами прихиль-

ників даної позиції є: 1) піратство завдає шкоди творцеві об'єкту; 2) піратство завдає шкоди економіці країн; 3) піратство завдає шкоди національній культурі; 4) суспільство не отримує якісну продукцію.

Друга позиція, менш розповсюджена, але яка має право на існування. Основні аргументи: 1) суспільство має право на вільний доступ до культури (до результатів творчості інших осіб); 2) занадто високі ціни на певні твори; 3) обмеження певних держав в доступі до творів (наприклад заборона деяких комп'ютерних ігор); 4) неможливість доступу громадян до об'єктів авторського і суміжних прав в країнах що розвиваються.

У першу чергу піратство підтримується пересічними громадянами, які не хочуть (не в змозі) платити гроші за те, що вони можуть, наприклад, завантажити із всесвітньої мережі Інтернет. Однак підтримка не обмежується лише даними особами, навіть, як це не парадоксально, в сфері виробництва об'єктів авторського і суміжних прав (наприклад, розробці комп'ютерних ігор) деякі правовласники не тільки не засуджують піратські дії, але і використовують їх у якості реклами. В останні роки було створено безліч піратських партій в різних країнах світу, основними напрямками яких є реформування авторського права, свобода та безконтрольність доступу до Інтернету, посилення політики конфіденційності, невтручання в особисте життя, та інше.

Звернемося до висловлювань вчених щодо даного питання. Наприклад, Л. Лессиг в своїй книзі «Вільна культура» висловлює свої думки щодо піратства в Америці: «Я теж поборник власності, особливо того важливої її різновиду, яку містер Валенти любовно називає «інтелектуальною». Я переконаний, що «піратство» – зло, а правильно побудований закон повинен його карати де б воно не було – в онлайн чи ні. Але за цими простими міркуваннями ховається куди більш фундаментальне питання і набагато більш драматичні зрушення. Боюся, якщо ми як слід не розглянемо їх, війна за позбавлення Інтернету від «піратів» призведе до втрати тих цінностей, на яких споконвіку ґрунтувалася наша культура. Ці цінності, побудовані на ста восьмидесятилітній традиції нашого республіканського ладу, гарантували авторам право вільно творити, відштовхуючись від надбання минулого, і захищали творців від свавілля влади (Лессиг Л. Свободная культура. 2007, с. 40).

В. Ковальський в своїй статті вказує на дві позиції, які склалися по відношенню до піратства (контрафакції). Приблизники однієї позиції, носіями якої є суб'єкти законодавчої ініціативи, контролюючі органи, імпортери та правоволодільці права інтелектуальної власності, вважають, що це є зло для держави, суспільства та економіки. Друга позиція, що є неформально поширеною думкою серед продавців, виробників-бізнесменів та загалу споживачів, полягає в тому, що це є ніби благо та захист від поширення занадто дорогої ліцензованої продукції (Ковальський В. Захист

права інтелектуальної власності. Проблема контрафакту / В. Ковальський // Теорія і практика інтелектуальної власності. – № 6 (38). – 2007. – С. 17).

О. Штефан стверджує, що піратство завдає шкоди усім особам, які задіяні у процесі створення, відтворення і розповсюдження об'єктів авторського права. Авторі не отримують винагороди за використання своїх творів; видавці, виробники фонограм, розповсюджувачі – не отримують відповідного прибутку та втрачають частину потенційних покупців; покупці – з одного боку, мають комерційну вигоду, купуючи дешеві піратські твори, а з іншого – користуються неякісною продукцією; держава – не отримує відповідних відрахувань до бюджету за використання об'єктів авторського права, в результаті чого скорочуються видатки на культуру. Таким чином, на рівні держави піратство створює загрозу для розвитку національної культури, оскільки автори, видавці, виробники фонограм та інші особи, які сприяють авторам у розповсюдженні їх творів, втрачають фінансову підтримку. Піратство робить невідгідним витрачання часу, зусиль, досвіду для створення нових, оригінальних, якісних творів, внаслідок чого споживач продукту культури вимушений задовольняти свої культурні потреби другорядною продукцією, яка не є продуктом вищого гатунку як за змістом, так і за формою (Штефан О. Дещо до питання про порушення у сфері авторського права / О. Штефан // Теорія і практика інтелектуальної власності. – № 6. – 2009. – С. 6)

На підставі усього вищевикладеного можна зробити висновки. По-перше, не всі вважають піратство в авторському праві лише негативним явищем. По-друге, така позиція знаходить все більше прихильників, навіть серед самих правоволодільців. Рациональне зерно в позиції «за піратство» все ж таки проглядається, однак при цьому слід уточнити, що боротися з цим явищем потрібно, але не методом жорстких заборон та великих санкцій, оскільки такі методи приведуть лише до об'єднання суспільства на захист піратства. Тема піратства в авторському праві стає все більш актуальною, безперервний технічний прогрес ставить все більше питань перед науковцями та практиками. Відповіді на ці питання не можливо знайти вивчаючи лише негативну сторону явища, і тому розуміння причин позитивного відношення до піратства має велике значення.

Володіна В. В.

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
здобувач кафедри права інтелектуальної власності та корпоративного права*

ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ У СКЛАДІ ВІДУМЕРЛОЇ СПАДЩИНИ

Із прийняттям нового Цивільного кодексу України (далі – ЦК України) у 2003 році відбулася реформа спадкового права, основними досягненнями якої було збільшення кількості черг спадкоємців за законом з